YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
23 päivänä marraskuuta 1978 *

Asiassa 7/78,

jonka Court of Appeal, Criminal Division, on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa

The Queen

vastaan

Ernest George Thompson, Brian Albert Johnson ja Colin Alex Norman Woodiwiss

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen toisen osan III osaston 4 luvussa tarkoitetun käsitteen "pääomat". tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti H. Kutscher, jaoston puheenjohtaja A. J. Mackenzie Stuart sekä tuomarit A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keeffe ja G. Bosco,

julkisasiamies: H. Mayras,
kirjaaja: A. Van Houtte,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Court of Appeal of England and Wales, Criminal Division, on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 15.12.1977 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 16.1.1978 ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla useita ennakkoratkaisukysymyksiä perustamissopimuksen 30–37 artiklan ja 67–73 artiklan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset ovat tulleet esille sellaisen muutoksenhakutuomioistuimessa vireillä olevan rikosasian yhteydessä, jossa kolme Ison-Britannian kansalaista, jäljempänä 'muutoksenhakijat', hakee muutosta Canterburyn Crown Courtin antamaan tuomioon. Tuomion, jolla heidät on todettu syyllisiksi, perusteena on se, että muutoksenhakijat ovat tietoisesti ja petollisella tavalla rikkoneet kieltoa tuoda kultakolikoita Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sekä kieltoa viedä Yhdistyneestä kuningaskunnasta ennen vuotta 1947 lyötyjä hopeaseoskolikoita.

3 Kultakolikoiden maahantuonti Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on kielletty vuoden 1954 *Import of Goods (Control) Order*in nojalla, jonka Board of Trade on antanut sille vuoden 1939 *Import, Export and Customs Powers (Defence) Act*illa myönnetyin valtuuksin.

4 Secretary of State for Trade and Industryn myöntämän ja 5.7.1973 päivätyn *Open General Licence*n (yleinen tuontilisenssi) nojalla kaikkien tavaroiden tuonti oli sallittua lukuun ottamatta tiettyjä poikkeuksia, joihin kultakolikot eivät sisältyneet. Mainitun lisenssin *Amendment nro 10* -täydennyksellä, joka on päivätty 15.4.1975 ja tullut voimaan 16.4.1975, kultakolikot sisällytettiin niihin tavaroihin, joiden tuonti oli kielletty muuten paitsi Board of Traden myöntämän lisenssin nojalla.

5 Vuoden 1970 *Export of Goods (Control) Order*in, joka on annettu mainitussa vuoden 1939 *Act*issa säädetyin valtuuksin, nojalla on kielletty muuten kuin lisenssin nojalla viemästä Isosta-Britanniasta kerrallaan suurempaa määrää kuin kymmentä sellaista ennen vuotta 1947 lyötyä hopeaseoskolikkoa, jotka vientihetkellä ovat alle sata vuotta vanhoja.

6 Tällaisten kolikoiden vienti toiseen ETY:n jäsenvaltioon sallittiin Secretary of Staten myöntämällä ja 20.12.1972 päivätyllä *Open General Licence*llä, joka tällaisten kolikoiden osalta uusittiin ja korvattiin toisella, 25.6.1973 päivätyllä *Open General Licence*llä.

7 Tämä toinen *Open General Licence* kumottiin uudella 5.7.1974 annetulla ja 15.7.1974 voimaan tulleella *Open General Licence*llä, jolla tällaiset kolikot poistettiin kyseisen luvan piiristä siten, että 15.7.1974 alkaen niitä ei enää voinut viedä muutoin kuin lisenssin turvin.

8 Muutoksenhakijat toivat 24.4.1975–30.6.1975 Yhdistyneeseen kuningaskuntaan 3 400 Etelä-Afrikan Krugerrandia, jotka olivat peräisin Agosi-nimiseltä yhtiöltä, kotipaikka Pforzheim (Saksan liittotasavalta).

9 He myös veivät 7.8.1974–26.5.1975 samalle saksalaiselle yritykselle 40,39 tonnia Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen vuotta 1947 lyötyjä hopeaseoskolikoita, nimittäin kuuden pennyn kolikoita, shillinkejä, floriineja sekä puolen kruunun rahoja.

10 Muutoksenhakijat myönsivät syyllisyytensä ensimmäisessä oikeusasteessa, mutta hakivat muutosta Court of Appealissa, Criminal Division, jossa he väittivät, että kyseisen tuonnin ja viennin kieltävät brittiläisen lain säännökset loukkaavat perustamissopimuksen 30 ja 34 artiklaa.

11 Perustamissopimuksen 30 artiklalla, sellaisena kuin se on täydennettynä liittymisasiakirjan 42 artiklalla, kielletään Yhdistyneen kuningaskunnan osalta viimeistään 1.1.1975 alkaen kaikki vaikutukseltaan muista jäsenvaltioista tulevan tuonnin määrällistä rajoittamista vastaavat toimenpiteet.

12 Perustamissopimuksen 34 artiklalla, sellaisena kuin se on täydennettynä mainitulla 42 artiklalla, kielletään Yhdistyneen kuningaskunnan osalta viimeistään 1.1.1975 alkaen kaikki vaikutukseltaan muihin jäsenvaltioihin suuntautuvan viennin määrällistä rajoittamista vastaavat toimenpiteet.

13 Muutoksenhakijat väittivät myös, että brittiläiseen lainsäädäntöön sisältyviä viennin ja tuonnin rajoituksia ei voida perustella yleisen järjestyksen kannalta perustamissopimuksen 36 artiklan nojalla.

14 Britannian hallitus on sitä vastoin väittänyt, että viedyt ja tuodut kolikot ovat 67 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa tarkoitettuja "pääomia" ja että 30 ja 34 artikla ei näin ollen ole sovellettavissa.

15 Vaikka kyseiset kolikot katsottaisiin perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen soveltamisalaan kuuluviksi tavaroiksi, Britannian hallituksen mukaan tuonnin ja viennin rajoitukset olisivat sallittuja perustamissopimuksen 36 artiklan nojalla, koska ne olisivat perusteltuja yleisen järjestyksen kannalta.

16 Tuonnin rajoitusten osalta kielto tuoda tiettyjä kultakolikoita Yhdistyneeseen kuningaskuntaan säädettiin Britannian hallituksen mukaan

i) maksutaseen heikentymisen estämiseksi,

ii) tuotantoa edistämättömillä varoilla keinottelun ja tällaisten varojen kasaamisen estämiseksi.

17 Mitä tulee viennin rajoituksiin, kielto viedä Yhdistyneestä kuningaskunnasta ennen vuotta 1947 lyötyjä hopeaseoskolikoita säädettiin

i) sen varmistamiseksi, että yleisön käytettävissä on riittävästi käypiä kolikoita,

ii) sen varmistamiseksi, että kolikon metallisisällön arvonnousu koituu pikemmin jäsenvaltion kuin yksityisen hyväksi, ja

iii) sen estämiseksi, että Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaan kuuluvan alueen ulkopuolella tuhottaisiin näitä Yhdistyneen kuningaskunnan kolikoita, mikä Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövallan alueella tapahtuessaan olisi rikos.

18 Näissä olosuhteissa yhteisöjen tuomioistuin on esittänyt seuraavat kysymykset:

"1. Onko seuraavia kolikoita periaatteessa pidettävä Rooman sopimuksen toisen osan III osaston 4 luvun tarkoittamina 'pääomina':

a) Krugerrandien kaltaisia kultakolikoita, joita valmistetaan kolmannessa maassa mutta jotka ovat vapaassa liikkeessä jäsenvaltiossa;

b) sellaisia hopeaseoskolikoita, jotka ovat laillinen maksuväline jäsenvaltiossa;

c) sellaisia jäsenvaltion hopeaseoskolikoita, jotka ovat olleet laillisia maksuvälineitä tässä valtiossa ja joita huolimatta siitä, että ne eivät enää ole käypiä, suojellaan tässä valtiossa tuhoutumiselta?

2. Jos vastaus on myöntävä, voiko se määrä, jota näitä kolikoita vaihdetaan, se tapa, jolla näitä vaihdetaan, sekä tämän vaihdon tarkoitus vaikuttaa siten, että nämä kolikot suljetaan toisen osan III osaston 4 luvun tarkoittamien 'pääomien' ulkopuolelle?

3. Onko niin, että Rooman sopimuksen toisen osan III osaston 4 luvun määräysten soveltaminen niihin edellä mainittuihin kolikoihin, joiden katsotaan olevan 'pääomia', sulkee pois perustamissopimuksen toisen osan I osaston 2 luvun määräysten soveltamisen?

4. Siinä tapauksessa, että vastauksesta kaikkiin tai johonkin edellä esitetyistä kysymyksistä johtuu, että tässä tapauksessa kysymyksessä olevat tavarat kuuluvat toisen osan I osaston 2 luvun soveltamisalaan, onko Rooman sopimuksen 36 artiklassa mainittu käsite 'yleinen järjestys' ymmärrettävä siten, että jäsenvaltio voi pyrkiä perustelemaan

a) kultakolikoiden tuonnin rajoituksia yhdellä tai molemmilla seuraavista syistä:

i) maksutaseen heikentämisen estäminen,

ii) tuotantoa edistämättömillä varoilla keinottelun ja niiden kasaamisen estäminen,

b) omien hopeaseoskolikoidensa viennin rajoituksia yhdellä tai kaikilla seuraavista perusteluista:

i) sen varmistaminen, että yleisön käytettävissä on riittävästi käypiä kolikoita,

ii) sen varmistaminen, että kaikki arvonnousu kolikon metallisisällön osalta koituu pikemmin jäsenvaltion kuin yksityisen hyväksi,

iii) sen estäminen, että Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaan kuuluvan alueen ulkopuolella tuhottaisiin näitä Yhdistyneen kuningaskunnan kolikoita, mikä Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella tapahtuessaan olisi rikos?"

19 Esitettyjen kysymysten tarkastelu paljastaa, että vaikka nämä kysymykset on muotoiltu sillä tavalla, että niissä korostetaan kyseisten kolikoiden määrittelyä "pääomiksi", niillä pyritään todellisuudessa selvittämään, ovatko nämä kolikot laadultaan perustamissopimuksen 30–37 artiklan määräysten soveltamisalaan kuuluvia tavaroita, vai muiden määräysten soveltamisalaan kuuluvia maksuvälineitä.

20 Näitä kysymyksiä on näin ymmärrettynä tarkasteltava perustamissopimuksen yleisen järjestelmän kannalta.

21 Tämän järjestelmän tutkimisen perusteella ilmenee, että tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä ja erityisesti määrällisten rajoitusten ja kaikkien vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden poistamista koskevia 30 artiklaa ja sitä seuraavia artikloja ei ole tarkasteltava ainoastaan suhteessa pääomien siirtoja koskeviin erityissääntöihin, vaan myös suhteessa kaikkiin sellaisia valuutansiirtoja koskevien perustamissopimuksen määräyksiin, joita itse asiassa voi tapahtua mitä erilaisimmissa tarkoituksissa ja joista pääomien siirrot muodostavat vain yhden erityisen ryhmän.

22 Vaikka pääomien liikkeiden vapauttamista koskevilla perustamissopimuksen 67–73 artiklalla on erityisen tärkeä merkitys yhden perustamissopimuksen 3 artiklassa tarkoitetun tavoitteen, nimittäin pääomien vapaata liikkuvuutta rajoittavien esteiden poistamisen kannalta, 104–109 artiklan määräyksiä, joiden tavoitteena on pidettävä yleistä maksutaseen tasapainoa ja jotka näin ollen liittyvät kaikkiin valuuttaliikkeisiin, on pidettävä välttämättöminä yhteismarkkinoiden toteuttamisen kannalta perustavanlaatuisen tavaroiden, palvelujen ja pääomien liikkumisen vapauttamisen saavuttamiseksi.

23 Erityisesti perustamissopimuksen 106 artiklassa määrätään, että "siltä osin kuin jäsenvaltioiden välinen tavaroiden, palvelujen, pääomien ja henkilöiden liikkuvuus on vapautettu tämän sopimuksen mukaisesti, jokainen jäsenvaltio sitoutuu sallimaan tavaroiden, palvelujen tai pääomien liikkumiseen taikka pääomien tai palkkojen siirtoihin liittyvät maksut sen jäsenvaltion valuutassa, jossa velkoja tai edunsaaja asuu".

24 Tämän määräyksen tarkoituksena on varmistaa pääomien liikkumisen vapauttamisen sekä tavaroiden, palvelujen ja henkilöiden vapaan liikkuvuuden kannalta tarvittavat valuutansiirrot.

25 Tästä on tehtävä se johtopäätös, että perustamissopimuksen järjestelmässä maksuvälineitä ei pidetä perustamissopimuksen 30–37 artiklan soveltamisalaan kuuluvina tavaroina.

26 Sellaisia hopeaseoskolikoita, jotka ovat laillinen maksuväline jossakin jäsenvaltiossa, on pidettävä luonteeltaan maksuvälineinä, mistä seuraa, että niiden siirrot eivät kuulu perustamissopimuksen 30–37 artiklan soveltamisalaan.

27 Vaikka epäilyksiä voi esiintyä sen kysymyksen osalta, voidaanko Krugerrandeja pitää laillisina maksuvälineinä, voidaan kuitenkin todeta, että niiden jäsenvaltioiden rahamarkkinoilla, jotka sallivat kaupanteon näillä kolikoilla, Krugerrandeja kohdellaan rahana.

28 Niiden siirrot on näin ollen luokiteltava valuutansiirroiksi, jotka eivät kuulu mainittujen 30–37 artiklan määräysten soveltamisalaan.

29 Edellä esitetyt näkökohdat huomioon ottaen on tarpeetonta käsitellä kysymystä siitä, missä olosuhteissa näiden kahden kolikkoryhmän siirrot voidaan mahdollisesti luokitella joko pääomien liikkeeksi tai käyväksi maksuksi.

30 Ensimmäisen kysymyksen c kohdassa viitataan sellaisiin jäsenvaltion hopeaseoskolikoihin, jotka ovat olleet laillinen maksuväline tässä valtiossa, mutta joita suojellaan tuhoamiselta siitä huolimatta, että ne eivät enää ole laillinen maksuväline.

31 Tällaisia kolikoita ei voida pitää maksuvälineinä edellä esitetyssä tarkoituksessa, joten ne voidaan luokitella perustamissopimuksen 30–37 artiklan järjestelmän soveltamisalaan kuuluviksi tavaroiksi.

32 Jäsenvaltioiden asiana on lyödä oma rahansa ja suojella sitä tuhoutumiselta.

33 Esitetyistä asiakirjoista ilmenee, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa on voimassa kielto sulattaa tai tuhota kansallisia kolikoita silloinkin, kun nämä eivät enää ole laillisia maksuvälineitä.

34 Tällaisten kolikoiden vientikielto näiden kolikoiden toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan sulattamisen tai tuhoamisen estämiseksi on perusteltu perustamissopimuksen 36 artiklassa tarkoitetun yleisen järjestyksen kannalta, koska se liittyy rahanlyömisoikeuden suojelemiseen, jonka perinteisesti katsotaan kuuluvan valtion perustavanlaatuisiin etuihin.

Oikeudenkäyntikulut

35 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

36 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Court of Appealin (Criminal Division) 15.12.1977 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Perustamissopimuksen 30–37 artiklaa ei sovelleta

a) sellaisiin hopeaseoskolikoihin, jotka ovat laillisia maksuvälineitä jossakin jäsenvaltiossa, eikä

b) Krugerrandien kaltaisiin kultakolikoihin, joita valmistetaan kolmannessa maassa mutta jotka ovat vapaassa liikkeessä jäsenvaltiossa.

2) Jäsenvaltion sellaisten hopeaseoskolikoiden vientikielto, jotka eivät enää ole laillisia maksuvälineitä tässä valtiossa mutta joiden sulattaminen ja tuhoaminen on kielletty tämän valtion alueella, kun tämän kiellon tarkoi-

tuksena on toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan sulattamisen ja tuhoamisen estäminen, on perusteltu perustamissopimuksen 36 artiklassa tarkoitetun yleisen järjestyksen kannalta.

Kutscher Mackenzie Stuart Donner

Pescatore Sørensen O'Keeffe Bosco

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä marraskuuta 1978.

kirjaajan puolesta
J. Pompe
apulaiskirjaaja

presidentin puolesta
J. Mertens de Wilmars
ensimmäisen jaoston puheenjohtaja